ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ'. ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 30 | ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ | ΧΑΛΚΙΔΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1944

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Ὁ φίλος μου, κ. Νικ. Τωμαδάκης, γράφοντας στὸ «Νέον Πνεῦμα» γιὰ τὶς «κριτικὲς κι' ἑρμηνευτικὲς ἐκδόσεις τῶν νεοελλήνων συγγραφέων» σημειώνει, μέσα στ' ἄλλα, καὶ ταῦτα:

«.. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅταν ἠγέρθη τὸ ζήτημα τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ Σολωμοῦ, τὸ φιλολογικόν μας κοινὸν ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἐγνώριζε τί θὰ πῇ κριτικὴ ἔκδοσις ὁ εἷς ἐφαντάζετο ὅτι θὰ ἀποκαθιστούσαμεν τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ Ποιητοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον καθαρεύοντα. Ὁ ἄλλος ἐφώναζε ὅτι θὰ τὸν κρίνωμεν καὶ θὰ τὸν μειώσωμεν μὲ τὴν κριτικήν, πολλοὶ Ἑπτανήσιοι συνησπίσθησαν μὲ τοὺς τύπους τῆς ἀρνήσεως διὰ νὰ εἴπουν ὅτι ἐκδότης ὡς ὁ ὑποφαινόμενος, παραδεχεὶς τὸ Παλαμᾶν ὡς ποιητήν, καὶ μάλιστα μεγάλον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸν Σολωμόν! Ἄλλοι ἐπῆραν τὸ ζήτημα τοπικιστικὸν (Κρητικὸς ὁ κριτιτικὸς ἐκδότης τοῦ Σολωμοῦ;...)

Ὁ κ. Τωμαδάκης ἔχει δίκηο, κατ' ἀρχήν, (ἴσως καὶ κατὰ τέλος) στὴν ἀποψί του καὶ εἶναι κρῖμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, ποὺ ἡ προσπάθειά του, γιὰ τὴ κριτιτὴ ἔκδοσι τοῦ Σολωμοῦ, ἐναύγησε.

Ἐπειδὴ, ὅμως, ὁ κ. Ν. Τ. ὁμιλεῖ καὶ περὶ τοπικιστικοῦ ζητήματος κι' ἀφημερίδων, χωρὶς καμίαν ἐξαίρεσι, ἄς συγχωρηθῇ στὸν ὑποφαινόμενο (γιὰ τὸν καταμερισμὸ τῶν εὐθυνῶν—ἐὰν ὑπάρχουν τέτοιες —γιὰ τὴ ματαίωσι τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ Σολωμοῦ) νὰ σημειώση πὼς τὸν καιρὸ ποὺ ἔλαβε, ὁ κ. Τ. τὴ σχετικὴ ἐντολή, ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία, κὶ πῆγε στὴν Ζάκυνθο νὰ μελετήση, κι' ἀπὸ κοντὰ, ἄς ποῦμε, τὸ ἔργο τοῦ Ἐθνικοῦ Βάρδου, ὁ γράφων τὶς γραμμὲς αὐτὲς εὑρίσκετο ἐκεῖ, κι' ἐξέδιδε, μάλιστα καὶ τὴν καθημερινή του «Πρόοδο,» (τῆς ὁποίας ὁ Ἑλληνοϊταλικὸς πόλεμος ἐπέφερε τὴν διακοπὴ καὶ τὸ πέταμα τοῦ ὑπογραφομένου στὴν Εὔβοια) τὸν ἐδέχθη δὲ μὲ ξεχωρισιὴ χαρὰ κι' εὐχαρίστησι κι' ἔκανε ὅτι περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι του, γιὰ νὰ διευκολύνη τὸν κ. Τ. στὴ δύσκολη, μὰ τόσο τιμητικὴ ἀποστολή του.

Τὸ ἴδιο, καθὼς ἐνθυμοῦμε, (καὶ θὰ θυμᾶται ἀσφαλῶς καὶ κ. Τ.) ἔκανε καὶ ὁ ἱστοριοδίφης κ. Δ. Χ. Ζώης.

Ἀντίδρασι, βέβαια, σημειώθηκε, τότε, κατὰ τῆς ἐντολῆς, ποὺ δόθηκε, (ὅρα κ. Φ. Μιχαλόπουλο κ.ἄ.) στὸν κ. Τωμαδάκη, ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία. Κι' ἐγὼ μπορεῖ νὰ πίστευα, πὼς κι' ἄλλοι θὰ ἤτανε ἱκανοὶ νὰ κάνουν τὴ δουλειὰ τοῦ κ. Τ. Κι' ἀκόμα πίστευα (καὶ πιστεύω) πὼς ὁ κ. Τ. μὲ συνεργασία κι' ἄλλων Σολωμιστῶν, θὰ ἔκανε καλλίτερη τὴ κριτικὴ ἔκδοσι τοῦ Σολωμοῦ.

Αὐτά, ὅμως, μπροστὰ στὸ φόβο νὰ διακοπῇ ἡ ἐργασία τῆς ἐκδόσεως, ὄχι μόνο δὲν τὰ γράψαμε, μὰ οὔτε...ἀκαδημαϊκῶς κἂν δὲν τ' ἀναφέραμε, ποτὲ σὲ κανένα. Τὸ ναυάγιο, λοιπόν, τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ Σολωμοῦ, δὲν ὀφείλεται σὲ τοπικιστικὸ ἀντιδραστικὸ πνεῦμα. Γιατί, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ ἤτανε ἀστεῖο, πνευματικοὶ ἄνθρωποι, σεβόμενοι τὸν ἑαυτό τους, ν' ἀντιδράσουν σ' ἕνα τέτοιο πνευματικὸ ἔργο, ἁπλῶς καὶ μόνο γιατὶ ὁ δημιουργός του δὲν ἤτανε...ντόπιος.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

Χωρισμός

Στὴν πόρτα στέκει ἡ μάνα μου, καὶ τ' ἄσπρο της τ' ἀχείλι
σὰν φύλλο τρεμοσείνεται σὰν ψάρι ποὺ σπαράζει·
ἡ ἀδελφούλα μου «*ἔχε γειὰ*» μοῦ λέει μὲ τὸ μαντήλι,
μιὰ τὸ σαλεύει κι ἔπειτα στὰ μάτια της τὸ βάζει.

Κι' ὁ ἀδελφός μου ὡς τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου μὲ πηγαίνει
μὲ πρόσωπο σὰ χαρωπό, μ' ἀθόλωτα τὰ μάτια,
μὰ νοιώθω, ὅταν μ' ἀγκάλιασε, πὼς βράζει κι' ἀνασαίνει,
πὼς μέσα σποῦν τὰ σπλάχνα του καὶ γίνονται κομμάτια.

Ἀλέξ. Πάλλης

.....

Ἐρωφίλη

Ἂν παρατήσω ἀτέλειωτη τὴ ζουγραφιά, Ἐρωφίλη,
π' ἀρχίσει ἔχω μὲ μπογιὰ κι' ἀμίλητο νερό :
τὶς δυὸ τριγόνες δηλαδὴ ποὺ ἡ μιὰ τὴν ἄλλη ἐφίλει,
ἢ αὐτὸ ποὺ θᾶταν μιὰ καρδιὰ δεμένη σὲ σταυρό,

***

Ἢ ἂν δὲ βρῶ τὸ γήτεμα ποὺ ψάχνω, τοῦ ἔρωτά σου !
(τὴν πέτρα τῆς κολάσεως, τῶν τριῶ ἀδελφῶν τὸ αἷμα,
μανόγαλο ἢ πουκάμισο φειδιοῦ) καὶ τὴν καρδιά σου
δὲ θὰ περάσει ὁ ἔρως μου—σπαθὶ—μ' ἕνα μου βλέμμα,

***

Τεσσαρομάτικου σκυλιοῦ τρίχα θὰ πάρω λάγια
καὶ στὸ κοεββάτι σου κρυφὰ θὰ ρίξω—ἐκεῖ ποὺ θᾶσαι—
Μάη ἐπειδὴς γεννήθηκες καὶ δὲ φοβᾶσαι μάγια,
ἐξὸν ἂν σὲ μαγέψουνε στὴν κλίνη ποὺ κοιμᾶσαι....

Γιάννης Σκαρίμπας

ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

21 ΜΑΪΟΥ 1864

ΑΝΤΡΕΑ ΖΩΝΤΟΥ

Ε΄) Πάρα κάτω μιὰ ἄλλη μ' ἕνα καπέλλο στὸ κεφάλι ἑνὸς μέτρου ὕψους στολισμένο μὲ φτερά, μᾶς λέει πὼς ἔχει ἐρωτευθῆ τὴ σελήνη καὶ θὰ τὴν παντρευτῆ γρήγορα. Συνοδευόμενοι τώρα μὲ τοὺς ζωηρότερους νοσοκόμους, ποὺ εἶναι ὁπλισμένοι μὲ τεράστια ρόπαλα, ἐπιχειροῦμε νὰμποῦμε στοὺς θαλάμους τῶν μανιακῶν (πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρ' ὀλίγων νὰ κατασπαράξουν ἕναν γιατρὸ τοῦ ἱδρύματος) μὰ παραιτούμεθα γρήγορα τῆς προσπαθείας μας, γιατὶ τὸ μαρτύριο τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν μᾶς σπαράζει τὴν ψυχή. Ἡ ἀγωνία τους εἶναι ἀδύνατο νὰ μεταδοθῆ. Τ' ἀνθρώπινα αὐτὰ ράκη εἶναι τόσο ἐξαγριωμένα, ποὺ θὰ κατασπάραζαν καὶ τ' ἀγριώτερα θηρία ἀκόμα. Μπροστὰ στὴν φρικτὴν αὐτὴν εἰκόνα, σταματᾶμε τὶς ἐπισκέψεις μας στοὺς θαλάμους καὶ γυρίζουμε στὸ γραφεῖο τῆς διευθύνσεως. Ἐκεῖ μᾶς δίνεται ὁλόκληρος κατάλογος ἐλλείψεων τοῦ ἱδρύματος ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ πρώτη εἶναι ἡ ἔλλειψις οἰκημάτων γιὰ τὴν ὑποφερτὴ στέγασι τῶν ἀρρώστων. Τὸ οἴκημα, ὅπως εἶναι σήμερα, δὲν χωράει κανονικὰ περισσότερους ἀπὸ 180 καὶ ὅμως στεγάζει 380.

Χαιρετᾶμε τοὺς καλοὺς γιατροὺς του ἱδρύματος καὶ φεύγουμε ἀπὸ τὴν μικρὴ αὐτὴ πολιτεία. Ποὺ ἔχουν συγκεντρωθεῖ τόσες ἀνθρώπινες δυστυχίες καὶ συμφορές, μὲ τὴ σκέψι μας θολή, τὴ ψυχή μας βαρειά, καὶ τὸν ἀνθρώπινο κοινὸ πόνο κατάβαθα ριζωμένο στὴ φτωχὴ καὶ ματωμένη καρδιά μας, ἀπὸ ὅτι ἐδῶ μέσα ἀντικρύσαμε.

* * *

Τοῦπος καὶ τυπογραφεῖα βρίσκονται ἐδῶ σέ κάποια στασιμότητα ἤ (ἂν θυμηθῆ κανεὶς τὶς πολλὲς ὡραῖες Κερκυραϊκὲς ἐκδόσεις) σὲ παρακμή. Κομιὰ δεκαριὰ ἑβδομαδιαῖες ἐφημερίδες μὰ οἱ περισσότερες δέρνονται σ ὅλες τὶς ἐκδόσεις τους μὲ τὴν γνωστὴ Ἑλληνικὴ μικροπολιτική. Οἱ λίγοι ἐπαγγελματίες δημοσιογράφοι δὲν κατόρθωσαν ἀκόμα νὰ ἐπιβάλουν στὸν θαυμαστὸ αὐτὸ τόπο, μία καθαρὴ εἰδησεολογικὴ καθημερινὴ ἐφημερίδα, ποὺ θὰ ἐξυπηρετοῦσε σ ἀνώτερά ἐπίπεδα τὴν πανέμορφη Κέρκυρα καὶ θὰ ἔδινε καὶ κάποιο τόνο πνευματικο, στὴ ἄλλοτε ἑστία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ σημερινή, ἀστόλιστη ἀκόμη, καὶ πρώτη γιὰ τοὺς ἐρχομένους ἀπ' ἔξω, Ἑλληνικὴ βιτρίνα. Τὰ Τυπογραφεῖα, κι' αὐτὰ—ἐκτὸς ἀπὸ τιμητικὲς ἐξαιρέσεις—ἀκατάρτιστα. Ἡ λιθογραφία βέβαια τ' Ἀσπιώτη τιμάει τὸν τόπο. Γιατί, ὅμως, νὰ μὴν ὑπάρχει στὴν Μεγαλόνησο, μία ἐκδοτικὴ σπίθα, ποὺ μὲ τὸν καιρὸ νὰ μπορέσει ν' ἀνάψῃ τὴ φωτιὰ τῆς ὄμορφης δουλειάς.

Ἀλλὰ ἡ Κέρκυρα «τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιᾶς μαγεύτρα» μᾶς παρακράτησε. κὶ εἶναι καιρὸς νὰ φύγουμε γιατὶ στὴν «Ἅγια Λαῦρα» μᾶς περιμένουν.

. . . . . .

Ἔχετε γειὰ Κορφοί, με τὰ γλαρὰ ἀκρογιάλια
καὶ σεῖς Κορφιατοποῦλες μου, μὲ τὰ σγουρὰ κεφάλια.
Ἔχετε γειά, Μπενίτσες μου, Γαρίτσα, Κόντρα—φούσα
ποῦσε πλουμάτη ἀστόλιστη, κι' ὅμως, μὲ τόσα λοῦσα,
Ἔχετε γειὰ Παλάτια μου, Ρεπὸ καὶ Βίδο ἀκόμα,
καὶ Σὺ Παληοκαστρίτσα μου, μὲ τ' ἀπαλὸ τὸ χῶμα.
Ἔχετε γειὰ μουσεῖα μου, τῆς θείας τέχνης θρόνοι.
πού, θᾶσαστε ἀθάνατοι, ὅσοι κι' ἂν φύγουν χρόνοι,
Ἔχετε γειὰ «μουράγια» μου καὶ σεῖς τόσα τοπεῖα,
ποὺ ὅλα εἶναι γύρω σας, γεμάτα ἀπὸ Εὐτυχία.

Ἀντρέας Ζῶντος

(Τὸ τέλος στὸ προσεχὲς)

Κι' ἕνα γράμμα

Φίλτατε κ. Ζῶντο,

Οἱ ταξειδιωτικὲς ἐντυπώσεις σας μὲ πλησίασαν περσότερο κοντά σας, μιὰ ποὺ λατρέψατε καὶ σεῖς τὴν «Νῆσον τῶν Φαιάκων». κι' ἄς τὴν εἴδατε πρὶν ἀπὸ μένα τόσα χρόνια. Ἡ δικιά μου ἐπίσκεψη καὶ παραμονὴ γ ὰ πολὺ χρόνο στὸ «Ἰονικό νησὶ» μοῦ θάμπωσε τὰ παιδικά μάτια—ἤμουν τότε μαθητούδι τοῦ Γυμνασίου—καὶ μ ἄφησε τὴν ἴδια ἐντύπωση, ὅπως ὅταν ἀντικρύζουμε χωρὶς καμμιὰ προκατάληψη, καὶ μάλιστα μὲ τὸν πρεπούμενο σεβασμό, ἕνα ἔργο τέχνης.

Ἀπ' τὴν ἀνέκδοτη συλλογή μου διαλέγω τὸν «Νόστο» καὶ σᾶς τὸν στέλνω. Φαντάζομαι νἄχετε τὴν καλωσύνη νὰ τὸν φιλοξενήσετε.

Βόλος 26)7)44

Δικός σας

Λ. Πορτοκάλογλου

Νόστος

Τα σπαρμένα κι ἄπραγα χέρια μου ἀνοιξαν με σκίρτημα τρελῆς χαρᾶς. Ξ δέθηκαν απ' την απελπισια και την πλήξη και χάσκαν θυμαμβικο κύκλωμα: Το ξαφνικο μήνυμάσου, Φίλεμον, ἦρθε με τα σημάδια της ζωης. Χρώματα και τραγούδια ξετέλειξαν απο μέσατου Κ' η σταματημένη φαντασία ξαναφτέρωσε . .

Λέφτερο ψαροπούλι η Μνήμη διαβήκε με γληγοράδα κι αδημονία πάνω απο νεκρες θάλασσες και χέρσες κι' έφταξε σ' ένα γαλήνιο πρωϊνο στ' ὄμορφο ιονικο νησι, που η ξεχασμένη Καλυψω γιόμωσε απο μυστικους πόθους. Φτερούγισε πάνω απ' το γαλάζιο ακρογιάλι, στάθισε του μυρωμένου ορίζοντα τους κενους χώρους, ζυγίστηκε πάνω σ' ένα φεβγαλέο αφρο και ρούφηξετην αλμύρα απ' τ' ατέλειωτο κύμα.

Τις ασπρόγκριζες φτερούγες στον κατάλαμπρο ήλιο πλάτωσε με ηδονη.

Στις θεμιες και ζωοφόρες αχτίνεςτου λούστηκε μ' εβγνωμοσύνη

Και στο μαλακο δειλινο πήγε και κάθησε στον αψηλότερο κλώνο του ιερου ελαιώνα.

Καὶ χάρηκε απο κει όλο το νησι: Της μικρής του λίμνης την ταπεινη ομορφιάδα, τ' αψηλόν βουνου την πέτρινη περηφάνεια, των κρυμένων ὁρμων τη μαγικη γαλήνη.

Κι' ὑστερα τη θάλασα....Την αιέρμονη θάλασα πούρχεται κουρασμένη απ' το Νότο για να ξαπλώσει με γυναίκεια υπακοη στους καρτερικους κόλπους του;

Πίσω, στ' απόκρυφο λιμανάκι, το ερημικο και σιωπηλο Νεκρονήσι αψηλώνει ακόμα τα πυκνα καὶ μελάγχολα κυπαρίσια του—στήλες ζωης στην αιωνιότητα...

Καὶ την ὥρα αφιη τα πρώτα νυχτοπούλια συνοδέβουν μ' εβλάβια τη βραδυνη σιωπη.

Μέσ' στα σκοτεινα κι' ανεξιχνίαστα βάθεια οι Φαίακες έχουν κοιμηθει για πάντα.....

Το νησίμας, Φίλεμου. Τὸ νησίμας;

Το νησίμας, Φίλεμου πόσο ζω. Κι' είμαι πάντα μακρυάσον...

(απ' τη συλογη «Γλάροι») **Λευτέρης Πορτοκάλογλου**

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ

Ὁ κριτικὸς κ. Σ. Τσακίρης ποῦ καταπιάστηκε μὲ τὴ «Συμφωνία τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου» τοῦ κ. Γ. Κ. Σταμπολῆ («Ε. Γρ.» Ἰουλίου) μᾶς εἶπε κοντὰ στ' ἄλλα καὶ τοῦτα :

1) ὅτι ἔδωσε μέχρι σήμερα τὸ ταλέντο τοῦ ποιητὴ δὲν εἶναι τὸ ἄπαντό του.

2) ὅτι ὁ πρόλογος τοῦ δημιούργησε τὴν πιὸ μεγάλη ἐντύπωση. καὶ

3) ὅτι ἀδράχνει καὶ τὰ πιὸ δύσκολα φιλοσοφικὰ θέματα καὶ τὰ χειρίζεται μὲ ἄνεση καὶ πνοὴ λυρική, ποῦ δὲ μᾶς κουράζουν.

Ἐμεῖς, ὅμως, ἀπὸ τὸ διάβασμα τοῦ πάρα πάνω βιβλίου διαπιστώνουμε τ' ἀκόλουθα :

1) ὅτι ὁ ποιητὴς μιὰ καὶ ὕστερα ἀπὸ 11 ὁλόκληρα χρόνια δὲ μᾶς ἔδωσε τίποτε νέο του, ἀλλὰ γύρισε στὰ ποληά του καὶ μὲ παραπονιάρικο, μάλιστα ὕφος, πρέπει νὰ θεωρηθῆ σὰν ξεπερασμένος.

2) ὅτι ὁ πρόλογος τοῦ βιβλίου ἀξίζει ὅ,τι ὅλη ἡ συλλογή.

3) ὅτι ἡ ἀποτυχία τοῦ ποιητὴ ὀφείλεται σὲ δυὸ πράνματα.

α) ἄδραξε ἀπὸ τὰ πρὶν μιὰ ἰδέα καὶ πάνω σ' αὐτὴν ἔκαμε τοὺς στίχους του, ποῦ, ὅμως δὲν ἀπέδωκαν ὅ,τι συνέλαβεν ὁ νοῦς. ξέρουμε ὅλοι πὼς πόσο ἕνα ποίημα ποτὲ δὲ γίνεται κατὰ παραγγελία, γιατί καὶ ὅταν γίνῃ θ' ἀποτύχῃ. καὶ

β) γιατί ἀπέβλεψε πιὸ πολὺ στὴ μουσικὴ σύνθεση κι ἄφησε τ ἄλλα ποῦ κάνουν τὸν ὡραῖο στίχο, ἀνεπεξέργαστα.

Ἡ συλλογὴ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ προσπάθεια φιλοσοφήσεως πάνω στὸ αἰώνιο πρόβλημα τοῦ θανάτου ποῦ ξεπέφτει σὲ προχειρότητα καὶ πεζολογία κουραστική

Ὁ ἐγωϊσμὸς τοῦ ποιητὴ (θέλω τὸ τραγοῦδι μου ν' ἀκουστεῖ σὰν τὸν ἦχο τῆς καμπάνας, σὰν ψαλμὸς καὶ σὰν ποιάνας, καὶ μεγαλόστομα ψυχή. τὴ δόξα τους τραγούδα (ἀλλὰ Ὅμηρο), κάνει ἀνιαρὴ τὴν ἀνάγνωση καὶ δὲν ἀφήνει καμμιὰ συγκίνηση στὸν ἀναγνώστη.

Τὸ λεξιλόγιό του ἀκατάλληλο, οἱ πλεονασμοί του πολλοὶ π. χ. καὶ

«πλάθουμε ἐπιπόλσια γιγάντιες ἐξοχές,
ὅπου τὸ πνεῦμα τάχατες θὰ πάει νὰ κατοικήσει,
μέσ σὲ σπήτια ὡραῖα καὶ παλαιϊκά.
ποῦν' τὰ χιόνια ἄσπρα καὶ νωπά.
τ' ἀνέσπλαχνο καταραμένο τέρας.
π' ὅλο φωτιὲς καὶ δαίμονες σκληρὰ τοὺς περιμένουν.
στὶς πόλεις μὲ τὰ φῶτα τους ποῦ λάμπουνε ὅλη νύχτα.
πόλεις φημισμένες.
τῶν ἄπειρων προγόνων μας ποῦ πήγανε στὸν Ἅδη.
τὶ κμῖμα νὰ σᾶς χάνουμε τὶ κρῖμα νὰ περνᾶτε (ἐπικήδειος) καὶ ἄλλα ὧν οὐκ ἔστι τέλος. Κάπου (σελὶς 100) μιλάει» γιὰ ἀνάσταση νεκρῶν ποῦ θυμίζει Δημ. Βουτυρᾶ.

Θὰ μποροῦσε ἡ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ ποιητὴ νὰ μᾶς δοθεῖ σ ἕνα καὶ μόνο ποίημα μὲ τόνο συγκινητικό, μὲ εἰκόνες ποῦ νὰ συναρπάζουν, μὲ τεχνικὴ μοεστρία.

Ἡ «Συμφωνία τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου» δὲν ἀντέχει νομίζω στὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα τῆς αὐστηρᾶς κριτικῆς.

Νίκος Παπαγεωργόπουλος

ΜΑΓΙΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ

Στὸν Γ. Φλιάσιον, φίλο καὶ ποιητή, μικρὸς φόρος εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴν «Ἄνοιξη» τοῦ 1944. *Μ. Κ.*

Γλυκοχαράζει....Ὁ ξωνθὸς κάμπος ἀνατριχιάζει πλατειά, ξυπνόντας κάτω ἀπ' τὸ γαλάζιο ἀγκάλιασμα τῆς χαραυγῆς.

Γλυκοχαράζει....Μέσ' στὰ χρυσὰ σπαρτὰ φωλιάζει κάποιο ρῖγος ἡδονικό, ποῦ ξάφνου ἁπλώνεται ταραγμένα καὶ ξυπνάει τ' ἀταλὰ κύματα τῶν σταριῶν, γιὰ νὰ προσκυνήσουν εὐλαβικὰ τὸ νέο φῶς. Ποῦ καὶ ποῦ, στὴ χρυσῆ συμφωνία τοῦ κάμπου πλέκεται ἀπότομα ἡ πορφυρὴ κραυγὴ τῆς παπαρούνας, ποῦ σᾶν ἀνυπόμονη ἐρωμένη σκοτεινὴ ἀπὸ τὴ φλόγα τῶν πόθων, ἀνοίγει τὰ ὑγρά της χείλη πρὸς τὸν ὀνειρεμένο ἐραστή.

Γλυκοχαράζει.... Τ' ἀσημένιο τραγοῦδι τοῦ κορυδαλλοῦ κουδουνίζει ψηλά, στὸ κρυστάλινο ἀέρα τοῦ πρωϊνοῦ, καὶ ἡ γῆς ἱδρωμένη, διψάει γιὰ τὸν καρπερὸ μόχθο τοῦ ἀνθρώπου.

Γλυκοχαράζει....Τἄστρα χλωμιάζουν γλυκὰ καὶ σβύνουν ἕνα ἕνα, καὶ στὸ διάφανο οὐρανὸ ἀνεβαίνουν καὶ χάνονται ἀταλὰ κάτι ἀθέρια ὄνειρα, ρόδινα καὶ μενεξεδένια.

Γλυκοχαράζει....Σᾶν κάποια φωνὴ μὲ κράζει καὶ ἀπ' τὰ σκοτεινὰ δεσμὰ τοῦ ὕπνου εὐθὺς πετιέμαι ἔξω ἀπ' τοὺς τοίχους τῆς καλύβας μου, γιὰ νὰ ἐμπιστευθῶ τὰ μυστικά μου ὄνειρα στὴν αὐγὴ ποὺ γενιέται.

Μέσ' στὸ λαχταριστὸ ἀσῆμι τῆς δροσιᾶς λούζω τὸ μέτωπό μου καὶ στὸ στῆθος τὸ διψασμένο ρουφῶ ἄπληστα καὶ ἡδονικὰ τὴν ἀμόλυντη ἀνάσα τοῦ πρωϊνοῦ.

Καὶ προτοῦ τὸ πλῆθος, οἱ ἔννοιες μ' ἁρπάξουν στὰ κύματά τους τὰ τρικυμισμένα, μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ στέκομαι στὸ πλατὺ τὸν κάμπο κ' ἐλεύθερα χαιρετῶ μὲ μιὰ βαθειὰ καὶ σιωπηλὴ χαρὰ τὸ γλυκοξύπνημα μιᾶς καινούργιας ἡμέρας.

4) 5) 44 **Μ. Κράκους**

ΤΑ «ΕΥΒΟΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»

κυκλοφοροῦν κατόπιν λογοκρισίας τῶν ἁρμοδίων Ἑλληνικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς.

"ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,,
ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Ἰδιοκτήτης : ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ
Κατοικία : Κώτσου 33
Γραφεῖον - Τυπογραφεῖον : Ἀγγελῆ 26
Τηλέφωνον : 5-55 — ΧΑΛΚΙΔΑ
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Κ. ΣΥΛΙΒΟΣ
Ὁδὸς Ἀποστόλη 1
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Ἐτησία Δρχ. 36,000,000.—Ἐξάμηνος Δραχ. 20,000,000.
Γιὰ Δήμους, Κοινότητες, Τράπεζες καὶ διάφορους ὀργανισμοὺς· ἐτησία δρχ. 50.000.000
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.
Συνδρομὲς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται.
ΓΡΑΜΜΑΤΑ—ΕΠΙΤΑΓΕΣ—ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ κλπ.
Πρὸς τὸν κ. Ἀντρέαν Ζῶντον—Χαλκίδα
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 3,000,000

Ὁ Χρωστῆρας μου...

Ὁ χρωστῆρας μου εἶναι πελώριος κι' φτάνει ὥς τὰ πέρατα τῆς σκεπῆς τῶν αἰθέρων.

Οἱ πινελλιές, δέσμες ἀπὸ ἀχτίδες ἥλιου, ζωγραφίζουν δράματα φλόγας μέσα σὲ νεφέλες.

Καὶ πάνω στὸ σκοτεινὸ θόλο, ποὺ κλίνει τὸ χάος, ἁπλώνω λαμπερὲς γραμμές, ὅταν τὰ βράδυα εἶνοι ἄνασσα.

Καὶ σχεδιάζω τὴ φωτερὴ μορφὴ τοῦ Θεοῦ.

Γιάννης Τρίκκης

.....

Τρελλὰ φυσσᾶ

Τρελλὰ φυσσᾶ, στὶς ἄμμουδιὲς
σβύνουν ὀνείρατα, χρυσὰ καὶ τὶς καρδιὲς
καϋμὸς τὶς δέρνει

***

Τρελλὰ φυσσᾶ καὶ στ' ἀνοιχτὰ
χτυπιέται ἡ θάλασσα, λυσσᾶ, βογγάει πνιχτὰ
φουρτούνα φέρνει

***

Τρελλᾶ φυσσᾶ, γυρνοῦν ἀργὰ
βάρκες μὲ τ' ἄρμενα μισὰ κι' ἄντρες σιγὰ
κουπὶ τραβᾶνε

. . . . . .

Πλειὰ δὲ φυσσᾶ! Μὰ στὶς γωνιὲς
τῶν ἄσπρων δρόμων στὰ νησιὰ, γυναῖκες νηὲς
μαῦρα φορᾶνε.

Χρ. Δ. Καφτάνης

Ὁ Ἑλληνικὸς Στίχος

Σὰν εὐλογία

Π.

Τὸ ξέρω πὼς θὰ φύγης, ὅπως ἤρθες.
Τί σκέψη ἀπελπισμένη καὶ φριχτή!
Σὰν ἕνας μαῦρος ἴσκιος μὲ κυκλώνει
κι' ἐντός μου ἕνας νεκρὸς ἔχει θαφτεῖ...

Καὶ τώρα πού, γιὰ λίγο, εἶσαι μακρυά μου
ἡ θύμηση μὲ καίει σὰν πυρετός.
Ἀπὸ ἥλιο ἔχουν μεθύσει τὰ τζιτζίκια.
Γιὰ σένα μοῦ μιλάει κι' ὁ Ὑμμητός!

Πρὶν ἔρθης ἦταν μέσα μου ἕνα χάος ..
Πάλε, σὰ φύγης, ἕν' ἀβάσταχτο κενό...
Κοντά σου εἶν ἡ ζωὴ χαρᾶς τραγοῦδι
παντοτεινό!

Ὅμως, τὸ ξέρω, θὰ φύγης ὅπως ἤρθες.
(Τεθλασμένη, κατακόρυφη ἀστραπή!)
Θέ μοι, λυπήσου! Λυπήσου με καὶ κάμε
ὅ,τι ἡ ψυχή σου ἡ ἀνθρώπινη σοῦ πῆ!

Λυπήσου, θέ μου! Κι' ὦ θάμα, λύτρωσέ με
ἀπ τὰ μάγια τῶν ματιῶν της! Πονῶ.
Σὰν εὐλογία, θέ μου, καρτεράω
ἢ τ' ἅγιο φῶς σου, ἢ τὸν κεραυνό!

(Ἀνέκδοτο) **Κωστῆς Κοκόροβιτς**

.....

Τὸ ἐρώτημα

Τὸ μύνημά σου ἀκόμα νὰ τὸ πάρω
κι' ἀδελφὲ μὲ βασανίζει τὸ γιατί,
δὲ φταίω π' ἀναβάλω νὰ σαλπάρω
μὲ τὸ νηόβγαλτο τὸ μπρίκι τὸ σταχτί.

***

Θὰ ἠρχόμουνα νὰ σ' ἔπαιρνα ταξεῖδι
ὄξω ἀπ τὰ πάθη αὐτοῦ τοῦ κόσμου,
μὰ τἄφτερα τὰ ὀνείρατά μου φεῦοι
γιὰ πνίξιμο τἄχει ζωσμένο 'ντός μου.

***

Θὰ μᾶς δέχονταν κἄπου μιὰ καλύβα
κι' ὡς θ' ἀλυχτάγαν γύρω τὰ σκυλιά της,
θ' ἀφίνομε τὴν καλωσύση στοῖβα,
θἄμπαινε 'ντός μας ἡ ἄλαλη μιλιά της.

***

Τώρα νἄρθω ἢ νὰ πρόσμεν' ἀκόμη
μήπως καὶ μοῦ στείλεις Σου τὸ μύνημα,
Πῶς ξέφρενα χορεύει ἡ Σαλώμη ;
μὴν καὶ πῆρες τὸ στερνό της φίλημα ;

***

Νὰ μπαρκάρω μόνος, ἀχ τὶ ταξεῖδι
ποῦ θὰ λείπεις ἀπ' τὸ μπρίκι τὸ σταχτί,
τ' ἄφτερό μου τόνειρο 'πὸ τὸ φεῖδι
πῶς νὰ το φυλάξω ; πῶς θὰ φυλαχτῇ ;

***

Ποῦ θὰ σέρνομαι στὴ γῆ μας ἑρπετὸ
καὶ μελίσσια οἱ Ἐρρυνίες θὰ τσιμποῦν,
Πῶς νὰ γίνῃ—τὰ κουφάρια—μπορετὸ
τἄσπρα περιστέρια νὰ ξαναδεχτοῦν!

Νίκος Παπαγεωργόπουλος

ΚΡΙΣΕΙΣ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ - ΣΧΟΛΙΑ

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΑΣ

Εἶναι ὁ τίτλος αἰσθητικοκριτικοῦ ἄρθρου, τοῦ θαυμάσιου ποιητὴ καὶ κριτικοῦ κ. Ν. Δ Παπᾶ, ποὺ δημοσιεύεται στὸ 30 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐπαρχιακὰ Γράμματα», καὶ ὅπου ὁ ξεχωριστὸς αὐτὸς μελετητὴς τῶν καλλιτεχνικῶν μας γραμμάτων, μές σ' ἕνα ταχὺ αἰσθητικοκριτικὸ σύμπαν, (καὶ μὲ την ἠθικὴ παρρησία του κομμένη στὸ κριτικό του ἀνάστημα) μᾶς δίνει ἀνάγλυφα τὴν ἀληθινὴ μορφὴ τῆς πεζογραφίας μας, ἀπὸ δύο δεκαετίες καὶ δῶθες Τὰ «Ἐὐβοϊκὰ Γράμματα» ποὺ—μὲ τὸ πρωτόγονο τόξο τους—μάχονται μολαταῦτα στὴν πρώτη γραμμὴ γιὰ μιὰ ἱστορικὴ ἀξιολόγηση προσώπων καὶ πραγμάτων τῆς τέχνης μας, εἶναι σήμερα εὐτυχῆ. δίνοντας σ' ἕνα μόνον ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ μελέτη αὐτὴ τὸ μέρος ποὺ ἀφορᾶ τὸ συνεργάτη μας Γιάννη Σκαρίμπα, πού ἀσυγκίνητος μπρός στις παρλεβουρρασιὲ τῶν συναδελφων, αὐτός λαξεύει τὶς βαθειὲς μορφὲς τῶν καιρῶν :

«...Παράλληλα μ αὐτοὺ , ἦταν ὁ Μυριβήλης, ὁ Βενέζης, ὁ Κόντογλου, κι' ὁ Σκαρίμπας. Γιὰ τοὺς τρεῖς πρώτου. μίλησα καὶ ὑποστήριξα τις αἰτίες καὶ τοὺς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους δὲν προχώρησαν καὶ κατὰ κάποιο τρόπο γεννεαλογικὸ καὶ πνευματικό, πλησίασαν τὴ γενιὰ τοῦ τριάντα. Μονάχα ὁ Γιάννης Σκαρίμπας ἔμεινε στὸ δρόμο τὸ δικό του, τὸν ἀληθινό, τὸ δημιουργικό, τὸ δρόμο ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντη, ἄγγιζε μερικοὺς ἄλλους καὶ κατέληξε πάλι στὴν περιλαμπρη μοναξιὰ τοῦ Σκιαθίτη γέροντα. Ὁ δρόμος αὐτὸς δὲν εἶχε αἰσθητικὸ καὶ πνευματικὸ πλοῦτο, δὲν ἀποτελοῦσε λογοτεχνικὴ πανδαισία, ἀλλὰ ζεστή, ἁπλὴ καὶ κατακάθαρη τροφή, κι' ἔρχονταν ὁλόϊσα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ καὶ πήγαινε στὴν ποίηση. Ὁ Σκαρίμπας ὅλο τὸ ὑλικὸ τοῦτο ποὺ ἔφερνε μιὰ ἐλαφριὰ ποίηση, μιὰν ἑλληνικὴ ἀρρενωπότητα, ἕνα κελαϊδισμα πουλιῶν, νεριῶν, λουλουδιῶν καὶ παιδικῶν γέλοιων, τὸ μετάπλασε ἀπὸ τὴν πρώτη του ἐμφάνιση μὲ μιὰν ἀπίστευτα προσωπικὴ κι' ἀπαρόμοιαστη θέα. Ζυμωμένος μὲ τὸν τόπο μας, ποιητὴς, μὲ καρδιὰ ποὺ βροντάει σὰν τἄρματα γενναῖα, τίμια καὶ παιδακίσια, ἔρριξε τὶς πρῶτες του φωνὲς σὰν κελαϊδισμα θαυμάσιο μὲ τοὺς «καϋμοὺς στὸ Γριπονῆσι». Θρεμμένος μὲ τὴν παράδοση τοῦ καλλίτερου πεζοῦ λόγου, ὅλο ἐκεῖνο τὸ εὐρωπαϊκὸ κλίμα, ποὺ τοὺς ἄλλους συναδέλφους του τοὺς ἔκαμε σκλάβους, μιμητὲς καὶ τοὺς ἀφαιροῦσε κάθε δική της, ἀτομικὴ πρωτοβουλία, τὸ μετάπλασε μὲ ἀφάνταστη ἀρομοιωτικὴ δημιουργικότητα σὲ δική του ἐμπειρία, ὥστε στὴν κατοπινή του προσπάθεια, ποὺ ἄπλωσε φτερὰ μακρύτερα, νὰ σκεπάσει περισσότερο χῶρο καὶ πιὸ ἀπομακρυσμένο ὁρίζοντα, νὰ δώσει τόσην ἔχταση καὶ τόση συνθετικότητα, χωρὶς καθόλου νὰ κάμει ἀφαίρεση ποιήσεως καὶ προσωπικῆς ἰδιοτυπίας. Ὅ,τι ὀνόμαζε ἡ εὐρώπη χαμφουνικὴ τεχνοτροπία, ὁ Σκαρίμπας μετέφερε στὴ λογοτεχνία μας μὲ μιὰ ἀσύγκριτη μεταμόσχευση. Κοντόφθαλμοι κριτικοί, ἢ κακοὶ συνάδελφοι, ἐνῶ βούϊζαν γύρω μας φοβερὲς ἐπιδράσεις, κάκιστης ποιότητας, ἐνῶ ὁλάκερες γενὲς δὲν εἶχαν τίποτα τὸ ἑλληνικὸ καὶ τίποτα τὸ προσωπικὸ γιὰ τοὺς συγγραφεῖς της, ὑμνοῦσαν τοὺς ἀσήμαντους ἐκείνους κατασκευαστὲς λογοκόπους, καὶ ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ Σκαρῖμπα, νὰ τὸν κατηγορήσουν ὡς ἀντιγραφέα τοῦ Χάμψουν. Ἡ εὐσυνείδητη τούτη διαστροφή, ποὺ δυστυχέστατα δὲν εἶναι καὶ πλάνη, ἔχει βαρύτατη εὐθύνη λογοτεχνικὴ καὶ θὰ σημειωθεῖ μιὰ μέρα σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐγκληματικὰ δημιουργήματα τῆς συναδελφικῆς κακότητας καὶ μυωπίας. Γιατὶ ἀκριβῶς, πάνω σ' αὐτὴ τὴ γενναία καὶ θερμὴ προσπάθεια τοῦ Σκαρίμπα, νὰ στρέψει καὶ τὴν ἑλληνικὴ πεζογραφία πρὸς τὸ γνήσιο, τὸ ποιητικό, τὸ γεμάτο δροσιά, πικρὸ χιοῦμορ καὶ ζωογόνο ἀκτινοβολία, ὕρος τρόπο ἐκφράσεως, ποὺ ἐγκαινίασε ὁ Χάμψουν, ὁ Γκόγκολ, ὁ Μπιόρσον κι' ἄλλοι μεγάλοι ποιητὲς τῆς πεζογραφίας, ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερο τίτλο τιμῆς γιὰ τὸ Σκαρίμπα.

Ἐκεῖνος δὲ συγκινήθηκε ἀπὸ τὶς παρλεβουρρανσιὲ τῶν ἄλλων ποὺ τσάκιζαν κόκκαλα μὲ τὰ σφυριά τους, στὰ πνιγηρὰ νεκροταφεῖα κἀπόιων κουρασμένων γάλλων κι' ἐγγλέζων συγγραφέων. Ἡ ζωή μας στὴν Ἑλλάδα, μὲ τοὺς ἁπλοὺς ἀνθρώπους της, τὰ γνωρίσματα τῶν θαλασσινῶν καὶ χερσαίων σκλάβων τῆς μεροκαματιάρικης πικρίας των, ἡ φύση ἡ Ἑλληνική, τὸ χάρμα τῶν τοπίων, ἀφέλειά μας, εἶχαν πολλὲς ἀναλογίες, μύθου καὶ λόγου μὲ τὶς βορρεινὲς ἐκεῖνες λογοτεχνίες. Κι' ἀκόμα ὁ τρόπος τῆς πεζογραφίας ἐκείνης, ὁ ζεστός, ὁ ποιητικός, ὁ πάναγνος, ὁ γεμάτος ἀπὸ ἀφέλεια καὶ ἀνθρωπιά, ὁδηγοῦσε πάντα τὴν ποίηση καὶ τὴν πεζογραφία στὴν καλλίτερη πορεία της. Στάθηκε ἐκεῖ στὶς πιὸ καθαρὲς πηγὲς τῆς πεζογραφικῆς δημιουργίας. Ἀπτόητος, ὀγκωλιθικός μὲ μιὰ ἰδιοσυγκρασία ποὺ θυμίζει πῶς κατάγεται ἀπὸ τὶς ὀροσειρὲς καὶ τὰ ἠφαίστια, ἄνοιξε ἕνα δρόμο τόσο δικό του, ποὺ χώρεσαν μέσα στὰ ἔργα του ἡ γνήσια ἑλληνικὴ ζωή, οἱ πιὸ προχωρημένοι τρόποι μύθου κι' ἐκφράσεως καὶ ἡ πιὸ ἰδιότυπη ἀτομικότητά του. Ὁ

Χαμφουνισμός τοῦ Σκαρίμπα, μπόλιασε μὲ τὸ καλλίτερο εἶδος τὴ νεότερη πεζογραφία μας. Ἔφερε τὸ ἁπλοϊκὸ χωριατικο στοιχεῖο, ποὺ ἀπὸ ἠθογραφία γίνεται σύνολο συνθετικό, προήγαγε τὸ εἰρωνικὸ δηλητήριο σὲ μιὰ πάναγνη συγκίνηση, ποὺ κάμει νὰ δακρύζομε ἀπὸ ἀνθρωπιά. γιὰ τὰ πιὸ μικρὰ καὶ τιποτένια πραματάκια, κι ἄνοιξε τοὺς δρόμους γιὰ ψυχικότερες δοκιμασίες μὲ τὴν ποίηση καὶ τὸ τρελλὸ κυνηγητὸ μιᾶς μαγικῆς παραζάλης, ἀντὶς νὰ πελαγοδρομεῖ πρὸς τὶς ἐγκεφαλικὲς κι' «ἐκ τῶν προτέρων» ἐπισημονικὲς καὶ ψυχολογικὲς ἑρμηνεῖες. Μὲ τὸ «θεῖο τραγί», εἰσώρμησε μιὰ ἀνθρώπινη μυρουδιὰ ἀπὸ τὴν πιὸ πονεμένη περιοχὴ τῆς καρδιᾶς μας. Τι ἐξαίσιο ὑλικὸ ποὺ ἔχουν ἐκεῖνα τὰ διηγήματα! Πρῶτο χέρι ἀγγίζει τὰ συμβάντα, πρῶτο μάτι εἶδε ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ καὶ τὰ πρόσωπα, ἐκεῖνος ὁ Γιάννης ποὺ βρίσκεται παντοῦ, «στὸ θεῖο τραγί», στὴν περίπολο Ζ», «στὴ χρυσόμυγα τῆς βρώμας», «στὸν αὐτὸ ρᾶτορα τῆς Κίνας», παντοῦ μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα, μὲ ἄλλες χειρονομ ες, παντοῦ ὅπου ἀνασαίνει τὸ ἄ ω α τῆς ἐκστατικῆς ὑπάρξεώ; του. Μὲ τὸν «Μαριαμπα» οἱ κατασκευαστὲς συνταγολογιῶν, οἱ πνιγμένοι ἀπὸ τὴν ποιητικὴ ἀπνοια νησταλέοι καὶ χρεωκοπημένοι κυνηγοὶ τῶν Προὺστ, τοῦ Ζίντ καὶ κάποιων ἄλλων ἠθογράφων μικροσκοπικῆς περιεργειας, βρῆκαν πιὰ τὴν εὐκαιρία νὰ σταματήσουν στὸν ἥ ω α τοῦτον. νὰ τὸν παραλληλίσουν μὲ τὸ θρυλλικὸ Νάγκελ τῶν «Μυστηρίων» τοῦ Χαμψυν καὶ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τοῦ Σκαρίμπα, μὲ τὴν ἴδια ἐπιμονὴ κι' ἄρνηση Δὲν εἶδαν τίποτα ἀπὸ τὸ περίφημο ἐκεῖνο ὑλικό, τίποτα ἀπὸ τὸ τρελλὸ κι ὁλοζώντανο ἐκεῖνο ὕφος. Σταμάτησαν στὸ Γιάννη Μαριάμπα ποὺ πασε κι' αὐ ός στὴ Χαλκίδα, ἀπρόοπτα ὅπως ὁ Νάγκελ στὴ πολίχνη τῆς Νορβηγίας ποὺ κατοικοῦσε ἡ Δάγνυ Κιέλανδ, πρόσεξαν τὸ βιολὶ ποὺ ἔπαιζαν κι' οἱ δυὸ ἥρωες καὶ τὸ ὅτι ἐπίτης κι' οἱ δυὸ αὐτοκτονῆσαν στὰ τελευταῖα. Τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο ποὺ κατρακύλησε μ' ἄλλο ἐντελῶς πλαίσιο. ἡ τόσο ἀνθρώπινη μορφὴ τοῦ Μαριάμπα ποὺ ἀποκάλυψε τόσους ἀπ' τοὺ. ἐαυτούς μας, ὅλη ἡ εἰσόρμηση τοῦ ποιητικοῦ λυρικοῦ καὶ ἀνθρώπινου στοιχείου, ποὺ τὸ ἔρριξε στὸν τόπο μας ὁ Σκαρίμπας σὰ μιὰ ὁλόσημη ἀντίδραση. δὲν ἐπρόσεξαν ἐκεῖνοι. Ὁ Μαριάμπας, πιστεύω ἀκράδαντα πὼς ἤτανε ἐχτὸς ἀπὸ τ' ἄλλα, καὶ μια πύρινη διαμαρτυρία πρὸς τὴ λογικὴ καὶ ἀσυγκίνητη ξηρότητα τῶν συναδέλφων του, ποὺχανε στεγνώσει ὅλη τὴν περιοχὴ τῆς λογοτεχνίας μὲ τὴν ἀσρυξία τῆς ποιητικῆς ἀπουσίας. Στὸ «Σόλο τοῦ Φίγκαρο» αἰσθητικά, ποιητικά, προχώρησε ὡς τὰ ὅρια ποὺ δὲν τόλμησε κανένας πεζογράφος μας ν' ἁπλωθεῖ, σπάζοντας δεσμούς, ἀνατρέποντας κανονικότητας, κι' ὅλα μὲ μιὰν ἐκπληχτικὴ διατήρηση κι' ἐνίσχυση τῆς λογοτεχνικῆς του προσωπικότητας καὶ τοῦ φοβεροῦ Σκαριμπικοῦ ὕφους.

Ὅμως, ὅσο κι' ἂν βαστοῦσε ἡ συνωμοσία τῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἀντίδρασης κατὰ τοῦ Σκαρίμπα, ὁ μεγάλος αὐτός ποταμός, ἄφισε νὰ σχηματιστοῦν γύρα του οἱ παραπόταμοι καὶ τὰ ρυάκια. Ἐνῶ οἱ ἄλλοι δὲν μποροῦσαν οὔτε τὸν ἑαυτό τους νὰ διευθύνουν ὁ Σκαρίμπας ἔβγαζε μαθητές. Ὅλοι οἱ νεώτεροι πεζογράφοι ποὺ ἔδωσαν ἔργα καὶ ὑποσχέσεις, ὅσο κι' ἂν ξεκινοῦν ἀπὸ φαινομενικὰ διάφορες πηγὲς καὶ ἄλλες ἴσως ρίζες, ἡ μάνα τοῦ κελαρίσματός του εἶναι ἡ πεζογραφία τοῦ Σκαρίμπα, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ συνδεμένη ἀπὸ τὶς πηγὲς τοῦ λαοῦ καὶ τῶν παραδόσεών του καὶ πατάει πιὸ γερὰ καὶ στέρεα τὸ ἔδαφός μας.

«Ὁ σουρεαλισμὸς καὶ ἡ κρίση τῶν μορφῶν»

Εἶναι καὶ τοῦτο ὁ τίτλος μιᾶς σπουδαίας μελέτης τοῦ κ. Μάρκου Αὐγέρη, ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ προηγούμενο τεῦχος τῶν «Γραμμάτων».

Σ' αὐτὴν, ὁ κ. Αὐγέρης μᾶς δίνει μὲ σαφήνεια ἐκπλήσουσα τὴν ὑφὴ τῆς σουρρεαλιστικῆς μορφῆς μὲς στὰ γράμματα, μὰ καὶ χειροπιαστὴ τὴν ἰδέα της, σὰν ξέπεσμα ἠθικὸ καὶ σὰν ξέφτισμα τῶν καλλιτεχνικῶν ἀξιῶν. Καὶ νὰ ἕνα μικρὸ ἀποσπασματάκι ἀπ' αὐτή: «..Ἡ τέχνη εἶναι δημιουργικὴ σύνθεση, ἔκφραση ζωῆς ποὺ τὸ πνεῦμα τὴ συλλαμβάνει στὴ μεγαλυτερή του ὀξυδέρκεια. Δὲν εἶναι ἀτλὴ ἀπειθάρχητη ὀνειροπόληση χωρὶς σημασία, εἶναι συναισθηματικὴ διήγηση, βαθειὰ γνωριμία, ἀποκαλυπτικὴ ἑνόραση ζωῆς, τὸ παρθενικὸ φανέρωμα μιᾶς μορφῆς. Ἀντίθετα ὁ σουρεαλισμὸς φιλοδοξεῖ νὰ δημιουργήσει παραδομένος στοὺς τυχαίους μνημονικοὺς συνδυασμούς, στὶς ἰδιοτροπίες μιᾶς ἀναρχούμενης ὑπνοφαντασίας, γι' αὐτὸ δίνει μεγάλη σημασία σ' ἡν κατάσταση τῆς ὕπνωσης. Τὸ σουρεαλιστικὸ ἔργο, ὅπως βγαίνει αὐτόματα ἀπὸ τὰ ὑποχθόνια κοιτάσματα τῆς ψυχῆς, εἶν ι ἡ φύση ἡ ἴδια χωρὶς τὸ χαραχτῆρα, ποὺ τῆς δίδει ἡ πνευματικὴ ἐπεξεργασία, εἶναι ἡ φύση πρὶν γίνει τέχνη. εἶναι τὸ μάρμαρο ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὴ φλέβα του, ποὺ μόνο του καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐπεξεργαστεῖ τὸ πνεῦμα δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελέσει τέχνη ὅσο πολύτιμο κι' ἂν εἶναι σὰν ὑλικό..»

Τὶ ἄξαφνη μπουγελιὰ παγομένου νεροῦ γιὰ τὸ μέχρι πάθηση νοσκισσευόμενο πάνθεο τῶν φωτοαστέρων τοῦ περιοδικοῦ «Νέα Γράμματα»!..Οἱ ποζάτοι θεοὶ τῶν βιτρινῶν τῶν Ἀθηναϊκῶν βιβλιοπωλείων, θὰ στραβομουτσουνιάζουν ἀπαίσια. Νά!..

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα»

Πωλοῦνται στὴ Χαλκίδα στὸ βιβλιοπωλεῖο Βρεττοῦ καὶ στὴν Ἀθήνα στὸ βιβλιοπωλεῖο Κολλάρου.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Μαρίας Περ. Ράλλη: «ΜΙΑ ΓΑΛΑΖΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ» Μυθιστόρημα — Ἀθήνα 1944

Εἶναι περίεργα «ἀλλοιώτικο» τοῦτο τὸ βιβλίο. Ἡ Κα Μαρία Περ. Ράλλη θέλησε νὰ μᾶς δώσει μ' αὐτό, τὸν—ἀληθινὰ πάμπλουτο—αἰσθηματικό της κόσμο, μές σ ἔναμῦθο ὑφασμένο μὲ τὰ περιστατικὰ τῆς ζωῆς της καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὸ μεγαλύτερο ἀπ' αὐτά, ποὺ φαίνεται (ὅπως ἀκριβῶς τὸ βιβλίο της,) νὰ γιομίζει τὴ ζωή της ὁλόκληρη. Ἡ κοριτσίστικη φάση της—ὄνειρο ἐαρινὸ ἐωρημένο—ἄνθος ὁ ἔρωτάς της κατόπι, καὶ τέλος ὁ γάμος της ποὺ στὴ «νόμιμη κλίνη» του τελειώνει τὴν παρθενική της ζωὴ γιὰ ν' ἀρχίσει τὴ ζωὴ τῆς συζυγου—τῆς μολαταῦτα πάντα σὰν ἐρωμένης κι' αὐτῆς) αὐτὰ ὅλα ὅλα – καὶ δὲν εἶναι λίγα αὐτὰ—κάνουν τὴν πορεία τοῦ «μύθου» της. Τὰ διηγιέται ἡ ἴδια σὲ πρῶτο πρόσωπο ἐδῶ, σὲ τρίτο ἢ σὲ δεύτερο ἀλλοῦ («Μαριάννα») μονή, διπλῆ, τρισυπόστατη, (ἡ ἴδια ἐδῶ, Μαρία ἐκεῖ, Ἄννα – γι' αὐτὸ «Μαριάννα» – πιὸ πέρα). Μὰ πῶς ἔτσι Θεέ μου, μὲς σ' ἕνα σύμπαν ὀνειρικὰ λυρικό, διαχυτὰ σὰν ὁμίχλη καὶ σὲ ἀναλογίες «ἰχνῶν μὴ μετρητῶν» γιὰ νὰ μεταχειριστῶ ἕναν ὅρον ἐδῶ τῆς χημείας; Ἡ παραληρικὴ αὐτὴ γέενα τοῦ λυρικοῦ λόγου ἐκειμέσα, ἀρθρομένου μὲ μικρὰ πυκνὰ διαστήματα φιλοσοφικῶν στοχασμῶν, κατανιάει «κυνηγητὴ» τὴν ἀνάγνωση καὶ θολὴ τὴ «μυθοσφαῖρα» τοῦ ἔργου. Ἐνῶ αἰστάνεσαι (κι εἶν' αὐτὸ μιὰ ἀρετὴ τοῦ βιβλίου) τὴν κάθε λέξη του λαγαρὴ καὶ βαθύφωνη, σχεδὸν (καὶ παρόλη τὴν ὀνειρικὴ κίνησή τους) τὴν κάθε περίοδο καλὰ δεμένη κι' ἀτόφια, ἡ συνοχὴ τῶν μερῶν ἀναμέσω τους, χάνεται μές σὲ μιὰ τοπογραφία ἀκαθόριστη, καταχνιασμένη κι' αὐτὴ ἀπὸ βαρειὲς ἀχλὲς λυρισμῶν.

Τοῦτο τὸ ἐλάττωμα—τοῦ λυρικοῦ πληθωρισμοῦ μὲς στὰ πράγματα—ἔτσι κινούμενου μάλιστα κατὰ μάζες βαρειὲς μὲς στοὺ. χώρους – ἀδίκησε αὐτὸ τὸ βιβλίο πολύ.

Τῆς Κας Μ. Π. Ρ. δὲν τῆ λείπει ταλέντο. Ὅλα της τὰ «ψιθυρίζουν» αὐτό. Τῆς λείπει ὅμως ἡ ἀντίληψη τῆς τεχνικῆς μές στὴν τέχνη. Τὶ ἀκριβῶς εἶν' αὐτό, οὔτ' ἐγώ, οὐδ' ἄλλος κανεὶς, δὲν μπορεῖ νὰ τῆς τὸ δώτει αὐτούσιο ἢ ἐπαυτοφώρω πιασμένο. Στὸ ἐκλεπτυσμένο αἰσθητήριο της—ποὺ εὐτυχῶς τῆς Κας Ρ. δὲν λείπει—καὶ στὴν ἀναμφισβήτητη καλλιτεχνική της ἀντίληψη, ἀφήνονται νὰ τὴ φέρουν στὸν ἴσιο δρόμο τῆς τέχνης. Θᾶταν ἕνα δυστύχημ' ἀλλοιῶς. Γιατὶ ἡ Κα Μ. Ρ. διαθέτει μόρφωση, γλωσσικὴ αἴσθηση πλούσια, καὶ μιὰ σπάνια γυναικεία ἱκανότητα νὰ μετουσιώνει τὸ λόγο καὶ ν' ἀνανεώνει τὶς πλάσες του. Ἔχει ἀρετὲς ἀναντίρητα.

Θῶμος Ξαφᾶς

Μιὰ Δήλωση τοῦ κ. Θώμου Ξαφᾶ

Ἐξ ἀφορμῆς διαφόρων ἐπιστολῶν προσώπων διαμαρτυρομένων ἢ ἀλλοιῶς πὼς δυσφορούντων γιὰ τὴν ἀσκούμενη δυσμενῆ—τυχὸν—κριτικὴ νέων βιβλίων ἀπὸ τὸν ταχτικὸ κριτικὸ τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων», ὁ κ. Θῶμος Ξαφᾶς, μᾶς παρακαλεῖ νὰ δηλώσουμε γιὰ λογαριασμό του ἐδῶ, ὅτι ὄντας ὑποχρεωμένος νὰ κάμνει πάντα τὸ πρὸς στὰ γράμματα χρέος του ὅπως τὸ ἀντιλαμβάνεται ὁ ἴδιος καὶ κατὰ τὴ δική του. εὐθύνη καὶ μὴ ἔχοντας διόλου κατὰ νοῦ νὰ ἐκθέσει—στὴν Ἀθήνα ἢ ἄλλου—..ὑποψηφιότητα δημάρχου ἢ παρέδρου (κι' ἂν ἤθελε τὸ κάμει ἄς τ ν ταράξουν στὰ μαῦρα!) τὶς κάθε εἴδους αὐτὲς διαμαρτυρίες ἢ καὶ βρυσιὲς ἐναντίον του, οὔτε τὶς ἔλαβε, οὔτε ποτὲ θὰ τὶς λάβει ὑπ' ὄψει του. Ὥστε, αὐτοὶ οἱ ἐπιστολιμαῖοι καὶ λοιποὶ φωναλάδες του, ἂς μὴ χάνουν τὸν καιρό τους θυμώνοντας. Ἂν ἐνδιαφέρονται πραγματικὰ γιὰ τὰ γράμματα, ἂς τ' ἀγαπήσουν ὡς πρέπει. Αὐτό.

Καινούργια βιβλία

«Λευκὲς πολιτείες σὲ γαλάζια νερὰ»

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ κυκλοφοριακὴ ἐπιτυχία τῶν τελευταῖων βιβλίων τοῦ κ. Περσέως Ἀθηναίου ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος τῆς κ. Μαργ. Βασιλείου ἑτοιμάζει νὰ κυκλοφορήσει σὲ μεγάλο σχῆμα καὶ ὡραιότατο ἐξώφυλλο τὸν πρῶτο τόμο τῶν ἑλληνικῶν νησιῶν, ποὺ ὁ κ. Ἀθηναῖος ἐγνωρισε στοὺς ἀκροατὲς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο ὡς τὰ σήμερα

Ἡ Μύκονος, ἡ Τῆνος, ἡ Σύρος, ἡ Πάρος, ἡ Νάξος, ἡ Δῆλος, ἡ Ἄνδρος, ἡ Κύθνος, ἡ Ἰκαρία, ἡ Σκύρος, ἡ Ὕδρα, ὁ Πόρος, ἡ Ζάκυνθος καὶ ἄλλα γενικὰ θέματα γιὰ τὰ ἑλληνικὰ νησιά, θ' ἀποτελέσουν τὸν πρῶτο τόμο τοῦ νέου αὐτοῦ ἔργου, ποὺ ἐνδιαφέρει κάθε ἕλληνα.

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ & ΒΙΟΧΗΜΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
Δ^ΡΟΣ ΙΩΑΝ. ΠΑΝΔΗ
Ἰατροῦ Μικροβιολόγου
ΧΑΛΚΙΣ — Πλατεῖα Ἁγ. Δημητρίου

ΠΕΝΘΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΥΒΕΤΟΣ

Δικηγόρος

Ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μᾶς ἦλθε τὸ θλιβερὸ ἄγγελμα τοῦ πρόωρου κι' ἀνέλπιστου χαμοῦ, ἑνὸς ξεχωριστοῦ ἀνθρώπου, τοῦ τόσο νέου ἀκόμη Δικηγόρου Π. Κυβετοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ καλωσύνη καὶ προθυμία, γιὰ τὴν ἀνιδιοτελῆ ἐξυπηρέτησι τῶν συνανθρώπων του ἦτανε παρομοιώδης.

Νέος ἐγκατέλειψε τὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα—τὴν Ζάκυνθο—καὶ ἐγκατεστάθη στὴν Ἀθήνα, πού ἔκανε ἐπαγγελματικὴ καριέρα.

Δὲν ὑπάρχει κανεὶς, πού νὰ ἦρθε σὲ ὁποιαδήποτε ἐπαφῆ μὲ τὸν ἀλησμόνητο καὶ πολύκλαυστο Παναγιώτη, πού νὰ μὴν αἰχμαλωτίσθη, κυριολεκτικά, ἀπὸ τὴν ἀγαθότητα, τὴν καλωσύνη καὶ τὴν ἀνιδιοτέλεια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, πού σκοπὸ τῆς ζωῆς του εἶχε τάξει τὴν ἐξυπηρέτησι τῶν συνανθρώπων του. Αὐτὸς ἦτανε καὶ ὁ κύριος λόγος πού δὲν εἶχε ἰδιαίτερη ἐπίδοσι στὰ γράμματα, γιατὶ ὁ ἀείμνηστος ἦτανε καὶ καλὸς χειριστὴς τῆς γραφίδος, πού ἄν οἱ φροντίδες τοῦ δικηγορικοῦ του ἐπαγγέλματος καὶ ὁ πόθος του νὰ ἐξυπηρετεῖ πάντα, πού τὸν ἐπλησίαζε δὲν τὸν ἀπερόφουν θὰ εἶχε ἀσφαλῶς διαπρέψει καὶ στὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

Τὴν χήρα του, τ' ἀδέλφια του καὶ λοιποὺς συγγενεῖς του, τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» συλλυποῦνται θερμά.

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἱδρύσεως καὶ στὴ Χαλκίδα τμήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐγένετο στὸ θερινὸ θέατρο «Κεντρικὸ» διάλεξι μὲ τὸ πάνω πάνω θέμα καὶ ὁμιλητὴ τὸν κοινωνιολόγο κ. Πάνο Χατζηπάνο, τὸν ὁποῖο παρουσίασε στὸ ἀκροατήριο ὁ ἰατρὸς κ. Ἀγησίλαος Λεμπέσης.

Ὁ ὁμιλητὴς χειρίστηκε τὸ θέμα του μὲ χάρι καὶ διαλεκτικὴ δεξιότητα, ἀποσπάσας τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ διαλεχτοῦ κοινοῦ, πού παρακολούθησε τὴν ὁμιλία του

Τὸν κ. Χατζηπάνο διεδέχθη στὸ βῆμα ὁ νέος κ. Μηνᾶς Χριστίδης, πού ἀπήγγειλε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου» τοῦ Παλαμᾶ.

Ἡ ὑπὸ τὸν κ. Γ. Ζηλεμένο Χορωδία τραγούδησε, πρὸ τῆς ὁμιλίας καὶ στὸ τέλος αὐτῆς ἔψαλε τὸν ἐθνικὸν ὕμνο.

ΠΡΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Παρακαλοῦνται θερμὰ ὅλοι οἱ συνδρομητὲς τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» νὰ στείλουν τὶς αὐξημένες συνδρομές τους. Ἰδιαίτερα παρακαλοῦμε τοὺς συνδρομητὲς Χαλκίδος νὰ πληρώσουν μία τρίμηνη προκαταβολικὴ συνδρομὴ γιὰ νὰ μᾶς διευκολύνουν στὴν ἀπρόσκοπτη ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ : τοῦ περιοδικοῦ, πού δὲν μπορεῖ νὰ χει ἄλλο πόρο ζωῆς ἀπὸ τὶς συνδρομές του, κι' ὅπου χωρὶς τὴν ταχτικὴ πληρωμή τους ἡ ἔκδοσί του (μέσα στοὺς ἀστρονομικοὺς ἀριθμοὺς τῆς τιμῆς τοῦ χαρτιοῦ καὶ τῶν τυπογραφικῶν) γίνεται προβληματική.

Βιβλία πού λάβαμε

Soeren Kierkegaard : «IN VINO VERITAS» (Τὸ συμπόσιο) Εἰσαγωγὴ καὶ ἀριστουργηματικὴ μετάφρασι Κ. Λ. Μεραναίου—ἔκδοσι «Φιλολογικῶν Χρονικῶν»—Ἀθήνα 1944.

Γιώργου Δωρικοῦ : «**Χαμόγελα**»—ποιήματα Ἀθήνα 1944.

Κυριάκου Ἀνεμογιάννη : «**Συνταραγμένες ὧρες**» — ποιήματα—Ἀθήνα 1944.

Δημήτρη Λαγοῦ : «**Ἀνάμεσα ναὶ καὶ ὄχι**» — ποιήματα—Ἀθήνα 1944

Εὐάγγελου Ν. Ἀσπιώτη : «**Θρῆνοι**» — ποιήματα—Ἀθήνα 1944.

Κώστα Στεργιόπουλου : «**Κινοπωρινά**» — ποιήματα — Ἀθήνα 1943. Τοῦ ἴδιου : «**Καιροὶ**» — ποιήματα 1944.

Μπάμπη Νίντα : «**Ἀνθρώπινες ὧρες**» — διηγήματα — Θεσσαλονίκη 1944.

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» σημειώνουν, μίαν ἀκόμη φορά, πὼς ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ βλέπουν δημοσιευμένες στὶς στῆλες τῶν κριτικὲς τῶν βιβλίων τους, πρέπει, ἀπαραίτητα, νὰ στέλνουν πρὸς αὐτὸ δύο ἀντίτυπα : ἕνα γιὰ τὸ περιοδικὸ κι' ἕνα γιὰ τὸν εἰδικὸ κριτικό του. Ὅσοι στέλνουν ἀπὸ ἕνα μόνο ἀντίτυπο θ' ἀναγγέλεται ἁπλῶς τὸ βιβλίο τους.

Περιοδικά

«**Ἐπαρχιακὰ Γράμματα**» — τεῦχος 3 — Ἰούλιος 1944 — Στὸ τεῦχος τοῦτο συνεργάζονται, μεταξὺ ἄλλων, καὶ οἱ κ. κ. Α. Σικελιανός, Π. Φλῶρος, Ν. Δ. Παππᾶς, Γ. Σακκᾶς, Γ. Παπαχρῖστος, Τ. Ἄγρας, Κ. Μεραναῖος Τ. Θαλῆς καὶ Γιάννης Φλιάσιος. Ἰδιαίτερα ξεχωρίζουμε τὸ αἰσθητικο—κριτικὸ ἄρθρο τοῦ κ. Ν. Παππᾶ, «**Οἱ δρόμοι τῆς πεζογραφίας μας**» ἀπόσπασμα τοῦ ὁποίου δημοσιεύουμε σὲ ἄλλες σελίδες.

«**Λογοτεχνικὰ Χρονικὰ**». Ἐξεδόθη τὸ πρῶτο φύλλο (μηνὸς Αὐγούστου) τοῦ καινούργιου τούτου περιοδικοῦ μὲ διευθυντὴ τὸν κ. Κ. Κυριάκη καὶ Ἀρχισυντάκτη τὸν κ. Γιάννη Φλιάσιο. Στὸ δρόμο του τὸ συνοδεύουν οἱ πειὸ θερμὲς καὶ εἰλικρινεῖς εὐχές μας.

Ἀλληλογραφία

Κον Λ. Πορτοκάλογλου, Βόλον. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ ὅλα. Ὁ «Νόστος» σας καθὼς βλέπετε δημοσιεύεται.

Κους Κ. Κοκορ. καὶ **Π. Αθην.**, Ἀθήνας. Ἐλάβαμε κι' εὐχαριστοῦμε. Φύλλο στέλνεται ἀνελλιπῶς, πῶς δὲν τὸ λαμβάνετε ;

Στὸ προσεχές : κριτικὴ τοῦ κ. Γ. Φουσάρα γιὰ τὸ «Ταξεῖδι στὴ μοναξιὰ» τοῦ κ. Τ. Ἀθανασιάδη. Καὶ ἄρθρο τοῦ κ. Φοίβου Δέλφη γιὰ τὴ «Διδαχτορία τῆς Τέχνης».

Ἐλάβαμε — κι' εὐχαριστοῦμε τοὺς ἀποσσολεῖς των — τὶς πάρα κάτω συνδρομές :

Ἀθηνῶν : Γιῶργος Λαγούδης δρ. 5 ἑκατ., Ἰωάννης Δημητρὸς 20 ἑκατ., Ζάχος Βαμβακούλας 10 ἑκατ., Ἐλευθ. Μίχας 10 ἑκατ.

Βόλου : Ἀργ. Σαρηγιάννη, 1,800.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΚΟΥΡΑ
ΟΔΟΣ ΑΒΑΝΤΩΝ 6 — ΧΑΛΚΙΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ : Γραφείου 2·65 — Οἰκίας 5 09